

Velja v Ljubljani:
celo leto K 48—
pol leta " 24—
četrt leta " 12—
en mesec " 4—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 50—
za pol leta " " 25—
za četrt leta " " 13—
za en mesec " " 4-50

Jugoslavija

Na pisemne naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Če naročnik pošlje naročnino po nakaznici

Oglašje se računajo po prabiljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 14 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu številka 19.
Upravništvo je na Marijinem trgu številka 8. —
Telefon številka 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Ljubljana protestira proti italijanski pohlepnosti.

Tisočglava množica manifestira za Trst! — Niti pedi jugoslovanske zemlje — tujcu!

Na vabilo odseka za zasedeno ozemlja N. S. je bil včeraj dopoldne ob 10. v veliki dvorani „Uniona“ imponanter protestni shod, na katerem je tisočglava množica, gotovo jih je bilo okrog 4000, krepko in odločno izrazila svojo neomajno voljo braniti zadnjo ped svoje rodne grude, zadnjo slovensko vas proti pohlepemu italijanskemu imperijalizmu.

Shod je otvoril dr. Dinko Puc. Na njegov predlog je bilo izvoljeno naslednje predsedstvo: dr. Fran Novak za IDS, prof. Bogomil Remec za SLS in Trampuž za jugoslov. soc. demokracijo.

Zastopnike naroda iz podjarmljenege ozemlja so zborovalci pozdravili z nepopisnim viharjem navdušenja.

Prvi govornik

je jasno in obširno očrtal razvoj dogodkov po prevratu, po razpadu monarhije. Pojasnil je brutalno in zahrbtno postopanje Italijanov. Prve dni je v Trstu vladala popolna anarhija. Odbor za javno varnost se sklenil iskati pomoči. Italijani so bili za Italijo, dočim slovenski člani za entento sploh.

Odbor je sklenil prositi za „pomoč za zavarovanje miru in redu in za aprovizacijo“. Edino te dve zahtevi ste bili. General Diaz je odgovoril: „Spediro soccorso!“ (Pošljem pomoč!) O kaki okupaciji nikdar ni bilo govora! Potem ko so Italijani došli v Trst, sta dva slovenska zastopnika zapupno govorila z italijanskim generalom. Odgovor: „Non fatevi illusioni. Con la forza delle nostre armi abbiamo conquistato Trieste!“ (Ne delajte si iluzij! Z orožjem smo osvojili Trst!) — To naj vam je dokaz, kako posteni so Italijani.

Govornik je dalje obširno analiziral argumentacijo italijanske politične javnosti za zasedenje slovenskega ozemlja. Predvsem oni londonski pakt iz leta 1915., ki jim daje zagotovilo, da si smejo v slučaju zmage vzeti te pokrajine. Ta pakt je žalibog tudi Rusija podpisala; ni pa v to privolila Srbija, ki ga ni nikdar priznala in podpisala in upamo, da ga nikdar ne prizna. Glasom tega pakta bi Italijani postali izključni gospodarji Jadranskega morja. Srbija bi imela sicer nekoliko luk na Jadranskem morju, ampak ven na morje bi mogla le z dovoljenjem Italije! Srbija bi prišla v gospodarsko odvisnost Italije, ki bi bila še hujša kot avstrijska. Predvsem bi bila srbska trgovina naravnost odvisna od italijanske vlade.

Predpogoj za pakt je odpadele Avstroogrške monarhije ni več. Namestu nje je nastala na jugu Jugoslavija. In sedaj hočejo Italijani nan utveziti, da smo dediči Avstroogrške. To pa ni res. Avstroogrška monarhija je bila vazal Nemčije; Jugoslavija ni in ne bo nikdar podpirala nemških teženj.

Italijani hočejo napraviti sužnje ne samo nas iz zasedenega ozemlja, ampak tudi vas, ker vam bo zaprta pot na morju in dalje tudi Dalmaciji. Mi branimo svojo bodočnost! Kaj nam pomaga, če bomo politično neodvisni, če pa bomo gospodarski sužnji, v gospodarski odvisnosti kot Srbija pred vojno, ko ni imela izhoda na morje. Mi Tržačani branimo slovenske kraje, se borimo za gospodarsko svobodo za nas, vas in vse Jugoslovane! (Viharno odobravanje.)

Govornik obravnava nadalje italijanske razloge o okupaciji in aneksiji pokrajin na podlagi zgodovinskega prava ter poudarja, da bi lahko Italijani po njih teoriji zahtevali Dunaj (Vindobona), Ljubljano, Francijo itd. Omenja pa, da pametni Italijani sami spoznavajo, da nimajo kaj iskati po teh krajih, toda iz strateških ozirov si morajo zavarovati meje, da ne udero zopet k njim „barbari“, tako nas nazivajo. Če so začeli „barbari“ prodirati, Italijani še niso nikoli nobenega ustavili. (Živahno odobravanje.) Če hočejo Italijani imeti na svoji zemlji mir, skušajo naj z nami skleniti mir, prijateljstvo, ne pa napraviti iz nas sužnjeve.

Govornik poudarja, da noče hujskati k vojni, ker je proti vojni in je treba storiti vse mogoče, predno pride do zadnje odločitve. Če pa Italijani ne odnehajo, ne bomo mi krivi, da se še naprej preliva kri. Kdor je odkrit pacifist, ta stori ideji miru veliko uslugo, če nastopi proti Italijanom, če nastopi proti njih imperijalizmu in zaukaže, da se umaknejo do mej svojega naroda.

V pogodjenih prispevkih dokazuje govornik slovenski značaj Trsta, omenjajoč nekdanjih političnih razmer v Ljubljani, Pragi itd. Krepko poudarja, da je laški Trst — ostanek stare Avstrije. Kakor je propadla Avstrija, tako mora propasti laški Trst. (Viharno odobravanje.)

Navaja v podkrepitev slovenskega značaja Trsta zadnjo statistiko slovenskega šolstva. Na vseh srednjih šolah je bilo 590 slovenskih otrok, na strokovnih in sličnih šolah 477, na 11 okoliških ljudskih šolah 5216, v mestu samem na C. M. - šolah 2524, skupaj torej 7779 slovenskih otrok.

Izpodbišji temeljito vse argumente o italijanskih pravicah do zasedenega ozemlja, poudarjajoč njih krivične teorije, izjavlja govornik svečano: To so jugoslovanske dežele, posebno Trst, Reka in drugi istrski kraji. Ti kraji morajo biti združeni z Jugoslavijo! Če nastopimo skupno, mora zmagati naša pravična stvar! (Viharno, gromovito odobravanje.)

Zastopnik tržaškega delavstva prebere imenom jugoslov. socialnodemokratske stranke resolucijo, v ka-

teri izjavlja, da narod SHS reklamira v smislu načela o samoodločbi narodov vse zasedeno ozemlje, kjer nesporno prebivajo Jugoslovani. K temu ozemlju spada tudi Goriška na obeh bregovih gore in srednje Soče. Državna in obenem narodna meja med Italijo in državo SHS v tem delu Goriške morala bi bita, kakor je bila doslej, to je ob grebenu zapadnih Julijskih Alp in Matajurju. Za sporno ozemlje zahteva sestavo mednarodne znanstvene komisije, v kateri bi bili tudi zastopniki prizadetih narodov in ki naj na licu mesta ugotovi narodno mejo med Italijani in Jugoslovani.

Za Koroško, tamošnje trpine in preganjance poroča

dr. Ferdo Müller.

Poudarja, da so koroške meje za gospodarski razvoj nove države zelo važne, ker gre za meje proti brutalnemu mejašu, proti Nemcu. Slika obupni položaj koroških Slovencev, katerih stoletna zgodovina je zgodovina večnega preganjanja in trpljenja. Nemci sedaj skušajo uveljaviti bojno zvezo z Italijo proti Jugoslovanom, čeprav še ni stihnel zadnji Nemec na italijanskem bojišču in kljub temu, da so Nemci še ne dolgo ostudno grdili in psovali Italijane. Velika nevarnost nam tudi preti od gospodarske zveze Nemcev z Italijo.

S fino satiro ožigosa govornik postopanje gotovih krogov v Ljubljani, zlasti ko je Koroška zaprosila nujne pomoči. Tedaj so jim odgovorili: „Čakajmo! Čakajmo!“ To so škodljivci naše mlade države, škodljivci narodni stvari. (Med zborovalci so nastali klici ogorčenja!) Vsled tega zavlačevanja se je koroškim Slovincem storila velika krivica, vsled tega so šli milijoni narodnega premoženja v nemške roke. Slednjič govornik odkrito izjavlja: „Če nočete, da postane Koroška grobišče, če nočete, te lepe zemlje, bogate rud (svinca, premoga) izgubiti, tedaj je treba, da cela Jugoslavija nastopi in pokaže Nemcem, odkoder so prišli. Ne damo svojega ozemlja! Ne prodamo svojih ljudi tam gor! Koroška je bila in bo naša! (Živahno odobravanje.)

Imenom slovenskega ženstva pozivlja Cilka Krekova v vznesenih besedah in izjavlja, da Trsta ne damo, ker Trst je naše srce, po Trstu dihamo.

Bivši deželni poslanec za Istro Sanejin ognjevit in krepko pozivlja na odpor proti italijanski invaziji. Poudarja, da Italijani, ako ne bi bilo čehoslovaških legij, če ne bi naši polki pometali orožja, ne bi nikdar predrl Soče. Če hočejo Italijani, naj potem znajo, da bo naša zemlja — druga Macedonija.

Dr. Dinko Puc je zaključil zborovanje ter prečital resolucijo na jugoslovansko vlado v Belgradu:

Tisočglava množica, zbrana dne 22. decembra 1918. na protestnem zborovanju v veliki dvorani Uniona v Ljubljani je sklenila sledečo

resolucijo:

1. Zborovalci protestirajo najodločneje proti temu, da so Italijani zasedli velik in najvažnejši del jugoslovanske zemlje in to na podlagi premirja, katerega so sklenili s staro Av-

stro-Ogrsko, ki že ni več obstojala in je že bila ustanovljena samostojna jugoslovanska država.

2. Zborovalci protestirajo najodločneje proti londonskemu paktu, na podlagi katerega hočejo Italijani obdržati naše po ogromni večini slovensko ozemlje ter izjavljajo, da ga sploh ne priznavajo, ker je bil sklenjen brez nas in proti nam ter nasprotuje principu samoodločevanja narodov in ga Srbija ni nikdar priznala.

3. Zahtevajo, da se mora vse jugoslovansko po Italijanih zasedeno ozemlje s Trstom, Istro, slovensko Goriško ter delom Kranjske in Koroške vred brezpogojno in v celoti pridružiti jugoslovanski državi in pozivljajo skupno jugoslovansko vlado, da zastavi v ta namen vse svoje sile.

4. Protestirajo proti nasilstvu Italijanov na naših zasedenih tleh ter kršenju mednarodnega prava in izjavljajo, da se ne uklonijo glede našega zasedenega slovenskega teritorija nobenemu kompromisu.

5. Pozdravljajo najiskrenejše pod italijanskim jarmom trpeče brate in jih zagotavljajo, da ne bodo dopustili nikdar, da jih odtrga sovražnik od skupne jugoslovanske domovine. Izjavljajo, da so pripravljene poseči po najskrajnejših sredstvih za osvobodbo tega dela naše celokupne domovine.

6. Protestirajo proti nasilstvom Nemcev na Koroškem zlasti tudi v Celovcu in Beljaku, ki spadata kot naravni in gospodarski središči v slovenskem ozemlju k Jugoslaviji.

Italijani

v zasedenem jugoslovanskem ozemlju.

Italijanom se godi danes tako, kakor se je godilo Nemcem v zadnjih mesecih pred polomom. Ko so Nemci začeli prihajati do spoznanja, da so njih načrti splavali po vodi, so izgubili vsako mero razsodnosti in začeli so divjati proti našemu ljudstvu bolj kot kdaj poprej. Enako se godi sedaj tudi Italijanom. Oni slutijo, da jim mirovna konferenca ne bo nikdar priznala zasedenih jugoslovanskih ozemelj in zato se maščujejo nad našim ljudstvom in posebno njega voditelji s tem, da jih zapirajo, odvažajo v Italijo i. t. d. Italijani se sklicujejo na londonsko pogodbo, ker je v protislovju s 14 Wilsonovimi točkami. Sklicujejo se tudi na zgodovino in zemljepisje. Brez ozira na to, da posebno Goriška, Trst in vzhodna Istra niso sploh nikdar pripadali Italiji, se da zgodovinsko dokazati vse, kar kdo hoče. Toda zgodovinska pravica danes sploh ne obstoja več, ker bi sicer imeli Habsburžani še vedno pravico do cele bivše Avstroogrške monarhije, a turški sultani do celega Balkana ter velikega dela Hrvaške in Ogrske. Zato pa tudi danes ne pade nobenemu pametnemu človeku v glavo, da bi se skliceval na zgodovinske pravice. Tu so merodajne le žive narodne potrebe. Glavno načelo pa je in ostané narodno načelo. Na podlagi tega načela sta se

združili Namčija in Italija, na podlagi tega načela se združujemo danes Jugoslovani in na podlagi tega načela nam bo mirovna konferenca priznala pravico do cele vzhodne obale Adrije, Goriške in Trsta, ker spadajo vsa ta ozemlja po večini prebivalstva, po zemljepisni legi in gospodarskih interesih k jugoslovanskemu ozadju.

Ako bodo na mirovnem kongresu vladala Wilsonova načela — in to je pač namen Wilsonovega prihoda v Evropo — smo lahko popolnoma mirni. Toda treba je, da povzdignemo svoj glas, da bo konferenca naš glas tudi čula. Ako bom imeli na mirovnem kongresu ljudi, ki bodo našo pravično stvar zastopali s primerno odločnostjo, je gotovo, da bo ne le nad Gorico — da o Istri, Reki in Dalmaciji niti ne govorimo — ampak tudi nad Trstom zaplapolala naša trobojnica.

Jugoslovanskemu narodu! Slovanom!

Kakor svetel meteor je zablestel na zvezdnatem nebu naše kulture.

Do zadnje postaje našega križevga pota nam je svetil skozi najhujšo temo naše sužnosti. Prav do zadnje postaje, do našega poveljanja...

Ko je došel na zenit, ko je začela na vzhodu zora našega vstajenja, je ugasnil.

Toda zapustil je za seboj čudezen sled, ki ne mine nikdar...

Še nikdo ni pred njim govoril svojemu narodu tako čudežno in krasno! Demonska je bila sila njegove besede.

Bil je glasnik Resnice, apostol Ljubezni, propovednik Lepote — naš

Ivan Cankar,

mož najblažji in najplemenitejši, kar jih je rodila slovenska mati, naš največji mrtvi genij, mož nesmrten...

V bedi rojen, je stopal po trnjevi poti navzgor, — poslovil se je od nas kot — duševni kralj.

Ne bili bi vredni, da se nam je rodil, ako ne bi tudi na zunaj skrbeli za nesmrten njegov spomin.

Za Prešernom mu gre kot umetniku prvega javnega spomenika.

Velik je dolg, ki mu ga dolguje predvsem njegov ožji narod slovenski, — vsaj je tudi njega proslavil pred svetom... Dolg, ki mu ga dolguje sleherni Slovan, njemu — svetovnemu geniju. Ni ga izgovora, ki bi opravičeval odklonitev prispevka za ta spomenik! Časten dolg je to in — neodložljiv naroden davek!

Zato ne prosimo, nego pozivljamo narod, da prispeva za Cankarjev spomenik, posebno pa vsak kulturni človek slovenski! Pozivljamo posebej tudi vse denarne zavode, ki žive od naroda.

Prispevki naj se pošiljajo na upravnništva listov, na „Jadransko banko“ v Ljubljani na konto „Cankarjev spomenik“, ali pa na naslov odvetnika dr. Jos. C. Oblaka v Ljubljani, ki bo izkazoval vse prispevke (tudi nakazila na banko) v tedenskih izkazih.

Pripravljalni odbor za postavitev Cankarjevega spomenika:

F. S. Finžgar. Dr. Pavel Grošelj.
Dr. Jos. C. Oblak. Albin Prepeluh.
Oton Župančič.

Nekaj o demobilizacijskem materijalu.

Narodna vlada je dala nabiti poziv, da se mora pod kaznijo vrniti vsakršno neopravičeno si prisvojeno demobilizacijsko blago. — Dobro, ta zahteva je povsem opravičena, a zahtevati smemo, da se ta poziv izvede dosledno in nepristransko, zdi se pa, da za gotove gospode ta ukaz ne velja kakor svedoči nastopni slučaj:

Kot poveljnik karantenske postaje za vojne ujetnike je na ljubljanskem gradu paševal skozi 3 leta znani nemško-nacionalni podpolkovnik vitez Kern.

— Kako je ta izrodek nemške humanosti postopal z našimi interniranci, vedo povedati one žrtve, ki so stokale v temniški ljubljanskega gradu. — Tega ravnanja mu še toliko ne smemo zameriti, ker je ravnal deloma na višja povelja, deloma pa tudi sledeč svoji nacionalni strupenosti in zagrizenosti, ki je videla v teh nedolžnih žrtvah najnižje zločince in veleizdajnike. — Tega pa zdrav razum ne pojmi, kako pride ta gospod do tega, da ga poverjenik ob izročitvi poveljstva slovenskemu častniku tako bogato nagradi na račun N. V. Oglejmo si podrobneje ta kavalirski čin g. poverjenika za prehrano!

Kakor znano je imelo taborišče vojnih ujetnikov na gradu kljub vsem tatvinam, poneverjenjem in goljufijam od strani tam zaposlenih parasitov ob izročitvi poveljstva Narodni vladi, oziroma po tej imenovanem častniku še vedno toliko različnega materijala, da je le ta predstavljal ogromno bogastvo in se le čudimo, da se referent za demobilizacijski materijal za to sploh pobrigal ni. — Vse tu se nahajajoče blago spada samoobsebi med demobilizacijski materijal in kot tak v dispzijsko okrožje Narodne vlade. Zavedajoč se dobro tega, je novimeno-vani poveljnik pri prevzetju inventarja prepovedal podpolkovniku vit. Kernu vsako nadaljno razpolaganje s katerimkolim blagom, nahajajočim se na ljubljanskem gradu. Ta gospod je namreč ob izročitvi poveljstva kratkoma reklamiral kot svojo zasebno last najdražje predmete, kakor novo, krasno dvovprežno kočijo, katero celo mesto pozna, poleg tega 3 iskre konje, 10 prašičev, nebroj perutnine in še številne druge predmete. — Znano je, da si je dal podpolkovnik Kern izdelati omenjeno kočijo po vojnih ujetnikih z materijalom, ki mu ga je dajalo na razpolago armadno vodstvo, da ni iz lastnega žepa zato čisto nič plačal, da mu je armadno vodstvo dalo tudi konje, kar spada torej naravno med demobilizacijski materijal obenem s prašiči, perutnino in drugim od njega reklamiranim blagom. Ker mu novi poveljnik na nikak način ni dovolil, da bi si te predmete prilastil kot svojo zasebno last, podal se je h g. poverjeniku, ki mu je kratkoma kot dobremu prijatelju dal pravico, da si sme sestaviti seznam vseh predmetov, katere smatra on za svoje. — Seveda je znal podpolkovnik Kern temeljito in poljubno razširiti to kavalirstvo ter si prisvojil omenjeno kočijo, 3 konje, 10 prašičev, številno perutnino in nebroj drugih predmetov, ki so bili ravnotako njegova last, kakor pisca teh vrstic.

— Da bi si pa g. poverjenik mogoče ne premislil (brezpotreben strah) je nemudoma vse prodal ter vtaknil ogromne tisočake k drugim tekom 3 let na ljubljanskem gradu nakopičenim. — Res, krasen Miklavžev dar od g. poverjenika na račun Narodne vlade! Krasna doslednost! Tu pozivljajo s plakati, da ima nemudoma vrniti, če si je kdo prilastil par kil moke ali riža, tam pa mečejo nemškemu nacionalcu, ki ni imel za Slovence drugega imena kakor „Schweinehund“ tisočake v goltanec. — To se pravi: vrabce streljati s kano! So pač na krmilu gospodje, polni črnožoltega prahu in bojazni pred zlatimi ovratniki! Proč s takimi anakronističnimi elementi!

Seveda bodo sedaj gospodje vzeli viteza Kerna v zaščito, češ, da je storil nebroj dobrega ljubljanski občini s popravo gradu, vodovoda in ne vem še kaj. — Dobro, a imel je zato ukaz od intendantce armadnega vodstva, da mora biti taborišče za vojne ujetnike primerno popravljeno. — Dalo se mu je na tisoče delavcev in materijala, torej ni bila nikaka njegova zasluga, marveč izpolniti je moral povelje, drugače bi bil moral zapustiti zavisti vredno sinekuro na ljubljanskem gradu, kar mu pa gotovo ni dišalo, ker je preveč neslo in se je predobro živelo. Če je pa za občino kaj naredil, je morala ta vsako delo tudi plačati in ni sploh nikakega povoda tega gospoda na račun naše revne Narodne vlade tako bogato obdariti. — Vprašamo g. poverjenika kdo ga je pooblastil, da je smel dati podpolkovniku Kernu dovo-

ljenje prilastiti si gori omenjene predmete ter jih prodati? Je-li ta korak izvršen v sporazumu z Narodno vlado? In če, v koliko se da opravičiti ta dvojnamera, glede na plakatiran poziv? Prosimo odgovora na to!!

Podpolkovnik Kern, ki uživa še vedno gostoljubnost ljublj. občine se lahko smeje v pest, misleč: „Du tölpetes Volk, du“!

Jaz bi se na njegovem mestu tudi smejal. Radikalec.

Pomanjkanje stanovanj v Ljubljani.

Pod tem naslovom smo objavili v prvi številki našega lista notico, katero spopolnujemo še sledeče: Kakor smo izvedeli od merodajne strani, se dela s polno paro na izvedbi naredbe Narodne vlade SHS glede pravic do poseganja po stanovanjih in je treba še nekoliko potrpljenja, ker čez noč se ne da vse izvesti. Odobrujemo to pripravo in upamo najboljšega uspeha. Želimo pa tudi, da se postopa pri zaseganju stanovanj času primerno in se pri zaseganju vpošteva pred vsem ene slovenske družine in se jih od zaseganja oprosti, katere so tekom vojne največ trpele. Dejstvo je namreč, da je veliko število onih nemških družin v našem mestu, ki za časa vojne niso trpele prav nikakoršnega pomanjkanja na udobnosti stanovanj, ker so za to skrbele razne merodajne osebe. Posebno so vse udobnosti uživale najbolj zagrizeni nemške družine. To se je posebno pokazalo o priilki, ko je bil naš domači gorski strelski polk premeščen iz Admonta v Ljubljano. Ob tej priliki so razne nemške družine izposlovale oprostitev od nastanitve, čeprav je bil dotični častnik Nemec. Sedaj mora pa vsaka obzirnost do uglednih nemških družin v našem mestu prenehati. Dovolj je bilo krivic, sedaj naj zavlada pravičnost.

Skoraj vse nemške družine, so se pri proslavi ujedinenja troimenskega naroda dne 14. in 15. t. m. posebno izkazale s tem, da so bile njih hiše in stanovanja brez zastavic in brez vsakega kinča. Večinoma so bila tudi okna zadržana. To bi pa lahko bilo tudi v dokaz, da so se te družine že izselile iz Ljubljane in tedaj se taka stanovanja lahko zasežejo, ker so prazna, ali pa so lastniki teh stanovanj tako nestrpni, da so za ta dva dni skoraj hermetično zaprli svoja bivališča, da bi ne prišel do njih nemških ušes kak slovenski vzklík. Le nekaj slučajev:

Bivši deželni predsednik Schwarz ima na Erjavčevi cesti v sosedščini vladne palače dvonadstropno vilo z gotovo več kot 10. sobami brez postranskih prostorov. Prebiva v njej z ženo in dvema sinovoma, kar je vse-kakor potrata.

Anton Luckmann v Gradišču št. 4 ima celo I. nadstropje (7-8 sob) kot stanovanje za 3 osebe.

Ivan Kosler, vogal Dunajske in Mar. Ter. ceste ima za se celo stanovanje obstoječe s 6. velikih sob.

Ravnatelj pivovarne „Union“, ki je poslal vso svojo družino v nemški Gradec, ima celo stanovanje v tovarni, obstoječe menda iz 5. velikih sob in pritliklin.

Navedli bi seveda lahko nebroj takih in enakih stanovanj, katere imajo zasedena zagrizeni naši nasprotniki, ki se pa nemarajo izseliti iz Ljubljane, ker imajo nagromadenih ogromno živil, katerih ne morejo prepeljati iz države. Tako se čuje, da je pri bivšem deželnem predsedniku Attems nagromadena taka zaloga živil, da se je uslužbenka proti pečarju, ki je pred nekaj časa popravljaj peči v stanovanju, (palača deželne vlade), izrazila, da če vojska še 10 let traja, ne bo zmanjkalo živil. Take družine so pač lahko „vzdržale“. Pa o tem drugič, ker je treba vsako korupcijo zanaprej onemogočiti.

Navajamo za danes imenoma le še nekaj družin, ki imajo lepa in udobna stanovanja, dočim naš uradnik ali častnik, da ne govorimo o družin-

nah teh naših državljanov, ne ve, kam naj bi položil svojo glavo in so večinoma navezani na skupna ležišča po hotelih ali pa so v breme sorodnikom in znancem, ki so po večini sami navezani na manjša stanovanja. Te so: Marija Plautz, Stari trg; 3 vile Zeschko; vila Samassa (Hollegha), Karlovška cesta; Julius Eibert, Kongresni trg; trgovec Trdina, Stari trg; Tauscher-Zhuber, Marije Terezije cesta; Drofernik-Miklauc, ima celo trgovsko hišo nezasedeno, dočim bi zamogel izprazniti različna svoja skladišča in trgovine, ki bi se dale napraviti za stanovanja; grad Samassa na Karlovški cesti; tovarnar Paul Seemann v Simon Gregorčičevi ulici ima celo vilo za se; Rudesch-Zhuber, Stari trg; baron Lazzarini, Gospodska ulica; baron Bailou, Breg 18; palača grofa Auersperg na Križevniškem trgu; Virantova hiša; Toruaggo na Poljanski cesti; zavod Huht istotam; Koslerjev grad v Šiški itd. itd. itd.

Treba le nekaj dobre volje, in takoj bode pomanjkanje na stanovanjih odpravljeno. Tako n. pr. ima milijonar I. B. Pollak zelo udobno stanovanje, celo nadstropje in v podzemlju vile Zeschko na Erjavčevi cesti. Razun tega pa popravlja sedaj že nekaj mesecev sosedno hišo, katero je kupil od Weinlicha ter namerava vso to hišo, v kateri je bilo popreje 5-6 strank, zasesti sam. Ta milijonar tudi ni imel na svojem stanovanju nikakoršnega znaka, da v njem živi slovenska družina, dočim je imel na mostovžu svoje hiše, katero popravlja, le par majhnih papirnatih zastavic, kar vsekakor ni pričalo o bogastvu hišnega lastnika. Ta hiša je pa po našem mnenju, danes, ko je tako pomanjkanje na stanovanjih vendarle — čeprav milijonarjeva — nekoliko preobširna za bivanje 4. do 5. oseb, ker je popreje stanovalo v teh prostorih 5 družin. Danes bi ne smeli odločiti v naši svobodni državi nagromadeni milijoni, temveč uvidevnost in pravica.

Jugoslavija.

V pomirjenje naše javnosti.

Med našim ljudstvom se širijo govornice, da obstoji med dr. Trumbičem in italijansko vlado neki dogovor, glasom katerega je dr. Trumbič abdiciral na Goriško in Trst. Tudi nekateri slovenski listi so širili tozadevne vesti. Da to ne more biti res, sledi že iz tega, da postopajo Italijani v Dalmaciji, na Reki in Istri istotako, kakor v Trstu, na Goriškem in Notranjskem. Ko bi tozadevno obstojal kak dogovor v škodo Trsta in slovenskega ozemlja, bi Italijani v Dalmaciji in na Reki gotovo ne postopali tako, kakor postopajo. To samo dejstvo bi moralo zadoščati v pomirjenje naše javnosti.

Imeli pa smo priliko, da smo se informirali v krogih, ki so v tem oziru dobro poučeni in ti so nam zatrjevali, da o kakem paktu dr. Trumbiča, ki bi bil nam v škodo ne more biti niti govora. Vse tozadevne vesti trosijo le Italijani, da bi zanesli v naše vrste nevednost in malodušnost. Zatorej mirno kri! Glave pokonci!

Italijani aretirali župnika Riharja v Senožečah.

V Senožečah so aretirali Italijani 15. decembra t. l. župnika Riharja; ker se ni hotel pokoriti ukazu italijanskega poveljstva, ki je zahtevalo, da mora predložiti svoje pridige prevedene v italijanščino v italijansko predcenzuro. Župnik je odgovoril, da je sin slovenskega naroda in je v cerkvenih stvareh dolžan poslušati samo svojega škofa, ne pa italijanske oblasti. V nedeljo dne 15. t. m. zjutraj je šel župnik kot ponavadi v cerkev spovedovat. Tja sta prišla dva oborožena italijanska karabinerja, poklicala župnika iz spovednice ter ga vprašala, če bo tudi ta dan pridigoval. Župnik jim je odgovoril, da bo pridigoval, nakar sta ga karabinerja aretirala in odvedla iz cerkve. Župnika so odvedli v Trst.

največjo pozornost. Ne bomo se tu ozirali na nobeno časovno dobo, hočemo pokazati tu le dela, ki so pomembna važne prehoče in razpotja na polju naše otroške beletrije.

Levstikov Martin Krpan je eno najpomembnejših del za mladino. V njej dobi otroška duša vse to, kar je manjkalo doslej naši čitajoči deci. V Krpanu iz Vrha pri sv. Trojici je združena mogočna sila zdravega naroda. Ravno v tej knjigi se mladi človek lahko nasrka v polni meri one sveže sile hrusta Krpana, njegova silna fizična moč imponira mlademu srcu, ki išče neprestano zunanjih utisov in črpa nove življenske sile iz njih.

V novejšem času je stopil v ospredje Milčinski, ki je dvignil skupno z Župančičem mladinsko knjigo do sedaj še nedosežene višine. V svojih pravljicah, za katere je zajel motiv iz narodnih pesmi, je ustvaril naši deci krasno delo, ki se odlikuje po silno nežnem in priprostem pripovedovanju. V lepo opremljeni knjigi je zbranih 19 ljubkih pravljic, ki tvorijo skupaj zloženo našo najboljšo mladinsko knjigo. Od dušice majcene, ki ni smela v nebesa pa do debeluharja, ki mu je medved otresel hruške, ena sama nepretrgana vrsta lepote pomešane z dobrodušnim humorjem.

Od znanega angleškega pisatelja Marryta imamo v prevodu popularno knjigo „Morski razbojnik“. Nad vse zanimiva povest ima mnogo odlomkov, v katerih se povsopne pisatelj do velike stilistične ubranosti. Če se sedaj povrnemo k našemu originalu, se nam bo zopet odprla dolga vrsta naših mladinskih avtorjev, ki so obogatili našo beletrijo z marsikaterim dobrim otroškim spisom, kakor n. pr. Ivo Trošt s prijetnim spisom „Na raskovo nogo“, „Moja setev“. Rape je napisal par knjig od katerih je brezdvomno najboljšedelo „Dane“. Slapšak je v posebni knjigi izdal izvrstno pripovedovalno delo „Turki pred sv. Tilmom“. Od Flereta je znana ljubka knjižica „Babica pripoveduje“ od Ribičiča „Kraljestvo čebel“, od Laha „Dore“.

Kakor Milčinski v prozi, pomeni Župančič visok v pesmi. V „Pisanicah“, „Cicibanu“ in „Stougankah“ je podaril naši deci krasna delca, od katerih se danes dobi le še zadnja. Opozoriti moramo še na ravnokar izšlo Ločniškarjevo knjigo „Srca malih“.

Poleg tega se dobe v naših knjigarnah še skoro vsi letniki mladinskih listov „Zvonček“, „Vrtec“ in „Angelček“. Končujemo z željo, da bi občinstvo pridno segalo po teh knjigah, da nam omogočijo nadaljno delo v tej še slabo razviti beletristični smeri.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ob pol 8. Planquetova opereta „Cornevilski zvonovi“ za abonement „B“ — V torek, ostane gledališče zaprto. — V sredo, dne 25. t. m. popoldne ob 2. Spicarjeva otroška igra „Pogumni Tonček“ za „B“ abonement. — Zvečer ob pol 8. opera „Prodana nevesta“ izven abonementa. — V četrtek, dne 26. t. m. popoldne ob pol 3. opereta „Michujevi hčerki“ izven abonementa. — Zvečer opereta „Cornevilski zvonovi“ za „B“ abonement.

Naročajte in razširjajte
„Jugoslavijo“!

Zadnje vesti.

Masarykova slovesna zaobljuba.

Praga, 22. decembra. Včerajšnja seja narodne skupščine je bila jako mnogobrojno obiskana. Prišli so vsi člani skupščine. Ob 4. 15 min. je vstopil predsednik Masaryk v spremstvu predsednika narodne skupščine Tomaška in članov vlade. Pozdravili so ga z dolgotrajnim, viharim ploskanjem in s klic: „Živijo Masaryk!“ Naposled je predsednik Tomašek prebral nastopno zaobljubo: „Obetam kot predsednik Čehoslovaške republike ob svoji časti in vesti, da bom vedno deloval za blaginjo republike in naroda in spoštoval zakone.“ Masaryk je odgovoril: „Obetam.“ Člani narodne skupščine so se dvignili in navdušeno ploskali. Zapeli so narodno himno.

Masarykovo slavje na Dunaju.
Čehoslovaška zastava vihra!

Dunaj, 21. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tis. u. poroča: Na Lobkowitzovi palači, kjer je čehoslovaško poslanstvo, je danes ob poli ene popoldne zaplapolala belo-rdeča zastava. To je bilo v trenutku, ko je predsednik Masaryk došel v Prago. V rdeči dvorani poslaniške palače so se zbrali člani poslanstva, likvidacijske komisije in Narodnega odbora za Nižje-Avstrijsko. Kot zastopnik poslanika Tusarja je imel prvi tajnik dr. Robert Flieder nagovor, v katerem je omenjal muke čehoslovaškega naroda in izpodbujal navzoče, naj delujejo z vsemi močmi v prosep nove republike. Svoj govor je sklenil z vzkliki republiki, domovini in prvemu predsedniku Masaryku.

Nova demarkacijska linija na Slovaškem.

Budimpešta, 22. decembra. Glasom poročil listov je vrhovni poveljnik ententnih čet določil novo demarkacijsko črto na severnem Ogrskem, do katere smejo prodirati čehoslovaške čete. Določil je to črto, ker se ogrska vlada in zastopnik Čehoslovaške republike nista mogla sporazumeti. Ta nova demarkacijska črta se približuje Budimpešti do 30 kilometrov in sega do Nagy Marosa, zelo obiskanega letovišča Budimpeštancev. Kakor javlja ogrski kor. urad, ogrska vlada dosedaj še ni bila uradno obveščena o tej novi določitvi črte. Ogrska vlada priznava le pogodbo za premirje in odklanja vsako drugačno enostransko in samovoljno določevanje.

Zveza narodov. Enoten denar.
Javna diplomacija.

Buenos Aires, 20. decembra. (Lj. k. u.) (Agence Havas). Socijalistična stranka je sklenila predlagati na prihodnjem mednarodnem socijalističnem kongresu, naj se sklene na svobodni trgovini sloneča zveza narodov, splošna razorožitev, uvedba enotnega denarja, javna diplomacija, nadzorstvo mednarodnih vprašanj in učinkoviti strogi ukrepi zoper dežele, ki bi kršile razsodbe mednarodnega sodišča.

Eksplodija bencina na vlakcu.

Budimpešta, 22. decembra. (Lj. k. u., Ogrski kor. urad. Na postaji Gödöllő so potniki delavskega vlaka, ki je vozil iz Budimpešte proti Miskolczu, napolnili svoje posode z bencinom, ki so ga vzeli iz tam stoječega tovornega vlaka, in so nadaljevali vožnjo. Med postajama Gödöllő in Aszód je ta bencin eksplodiral, najbrže ker se je kak potnik približal posodam z gorečo cigareto, nakar je bilo hipno nekaj vozov v ognju. Z vseh strani so prihajali ljudje in pomožni vlaki na pomoč in so nudili ponešrečencem prvo pomoč. Ranjencev je dosedaj okoli 100. Uvedena je stroga preizkava.

Božična darila.

Fotografske aparate,
parfume

30 3-3 priporoča
„Adrija“ drogerija fotomanufaktura
B. Čvančara
Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.



Lepa božična darila!

FR. ČUDEN
Prešernova ulica
zlate, srebrne ure, briljanti, velika izbira srebrnih okraskov, posebno lepi svečniki i. t. d.
Vabl na ogled in se priporoča
tvrdka Čuden.

Uradnik samostojen koncipist, stenograf, strojepisec, izurjen knjigovodja in korespondent, zlasti v tednih in zemljeknjižnih zadevah izvežban, starejša moč, išče službe. Nastop lahko takoj. Ponudbe pod „Kadet aspirant-invalid“ na upravništvo tega lista. 32 2-2

Stanovanje s pohištvom ali brez njega išče urednik „Jugoslavije“. Prijave prosimo na naše uredništvo, Stari trg 19 ali na naše upravništvo, Marijin trg št. 8. 18

Invalidom v Ljubljani in po vseh večjih krajih širom naše države se nudi s prodajanjem dnevnika „Jugoslavija“ lep stalen zaslužek. Pojasnila daje upravništvo v Ljubljani, Marijin trg 8. 19

Kupim dobro ohranjen pisalni stroj. Ponudbe pod „Pisalni stroj“, Ljubljana, poštni predal 74. 21

Prodajalca za dnevnik Jugoslavijo sprejemamo po vseh večjih krajih. Ker je dovoljena prosta kolportaza (svobodno razširjenje) sme naš dnevnik vsakdo prodajati. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravništvo Jugoslavije. 10 7

Poverjenike za nabiranje naročnikov za „Jugoslavijo“ sprejemamo po vseh večjih krajih. Dovoljena je prosta kolportaza (svobodno razširjenje) in sme torej vsakdo, seve kdor je od nas pooblaščen za to — nabirati naročnike. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravništvo Jugoslavije. 11 9

Priporoča se trgovina z urami zlatino in srebrnino 17 7-1

Alojzij Fuchs

Šelenburgova ulica št. 6

Lastna delavnica za nova dela in popravila.

Postrežba točna. Nizke cene.

Vino

belo in črno najboljše kvalitete leta 1912—1918 zmerne današnje kupčijske cene prodaja t. t.

STIČ & DRUG, Sisak,

veletrgovina z vinom. 26 3-3

Naročbe sprejema zastopnik tvrtke kateri se nahaja nekoliko dni v Hotel Union v Ljubljani.

2 elek. motorja

enega 1½ in enega 3 konjskih sil za 300 voltov kupi

Zvezna tiskarna v Ljubljani

Stari trg št. 19. 29 3

Razglas.

Podpisane banke so sklenile z ozirom na temeljite izpremenjene denarne razmere, znižati obrestno mero od vlog na hranilne knjižice, tekoči račun in žiro-konto, počenši s

1. januarjem 1919 na

3%

o čemur se cenjeno občinstvo tem potom obvešča, s pripombo, da mu je na prosto dano, vloge pred tem terminom dvigniti.

Ljubljana, dne 20. decembra 1918.

Ljubljanska kreditna banka

Kranjska deželna banka

Podružnica Jadranske banke

Podružnica Avstrijskega kreditnega zavoda

Podružnica Češke Industrijske banke

Podružnica splošne prometne banke

Ilirska banka.

Vid Bratovž

Zaloga pohištva

Ljubljana

Marija Terezija cesta 13

(Kollzej)

Vid Bratovž

15-3

Božične in novoletne razglednice

priporoča

Marija Tičar, Ljubljana

Velika izbira božičnih daril.